

DE CONSTITUTIONNEEL.

NIEUWE 'S GRAVENHAAGSCHE COURANT.

No. 31. Zondag 4 en Maandag 5 November. 1855.

Uitgever: C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.

Hoofd-Correspondenten: M. Schooneveld & Zoon, te Amsterdam.

Brieven franco aan het Bureau: Jan-Hendrikstraat, No. 259, te 's Gravenhage.

Deze Courant verschijnt alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

Abonnementprijs voor 3/m. f 4.50; franco per post f 5.50.

Advertentiën van 1—6 regels f 1. Voor elken regel meer 15 cents; behalve 35 cents zegelgeld. Aankondigingen van geboorte, huwelijk en overlijden worden geplaatst tegen betaling van f 1, het zegelgeld daaronder begrepen.

Wetgeving op de Octrooijen.

I.

In ons nummer van jl. Vrijdag deelden wij mede het adres, dat de algemeene vergadering der Vereeniging ter bevordering van fabriek- en handwerksnijverheid in Nederland heeft gericht aan den Koning, waarin, na overlegging eener vertaling van de Belgische wet van 24 Mei 1854, geuragd werd de invoering van die wet, met de noodzakelijke wijzigingen, in ons land.

De zaak, die het hier geldt, achten wij van een groot en algemeen belang; en het is daarom, dat wij onze meening daarover wenschen mede te deelen.

Men is het tegenwoordig vrij wel eens, om aan hen, die door eigene uitvindingen of invoer van vreemde uitvindingen, zich jegens de nationale nijverheid verdienstelijk gemaakt hebben, zekere bijzondere regten toe te kennen, met betrekking tot de exploitatie hunner industrie; maar groot verskil heerscht er nog over den aard, de uitgestrektheid en de grenzen dier regten. Ieder erkent, dat hij, die eene nieuwe zaak uitvindt, zonder onbillijk te zijn, niet kan gelijk gesteld worden met den eerste den beste; maar dat hij, ten aanzien zijner vinding, in het genot van zekere voorregten behoort gesteld te worden. Tot hoe ver behooren die regten evenwel zich uit te strekken? Moeten die regten absoluut of beperkt, tijdelijk of altyddurend zijn? Daarentrent loopen de gevoelens zeer uiteen, en dat wenschen wij, in de eerste plaats, te onderzoeken.

Volgens sommigen brengt iemand, die in nijverheid of kunst eene nieuwe uitvinding doet, eene industriële kracht te voorschijn, die zonder hem niet bestaan zou hebben. Hij bewijst niet alleen eene dienst aan de maatschappij, welke hij door zijne ontdekking verrijkt; maar hij schept eene nieuwe waarde, de vrucht van zijn arbeid en waarop niemand dan hij aanspraak maken kan. Hij verkrijgt alzoo op zijne uitvinding een absoluut regt, dat door de civiele wetten noch ontne-men, noch gewijzigd kan worden. Het is een regt van eigendom, even heilig als enig ander regt, dat niet verplaatst kan worden, dan ten gevolge van vrijwilligen afstand, en dat door den tijd niet verloren gaat. Het is zelfs het heiligste regt van allen; want er is geen eigendom, dat op meer eerbied aanspraak heeft, dan dat, hetwelk iemand op de schepping van zijn vernuft verwerft. Op alle deze gronden meenen zij, die aldus redeneren, dat het regt van den uitvinder op de exploitatie zijner uitvinding van altyddurende aard behoort te zijn; dat de maatschappij zich bepalen moet, met hem het bezit van dat regt te verzekeren, zonder eenig voorbehoud, zonder eenige beperking; en dat de beperking van den duur van dat bezit, zooals het tegenwoordig plaats heeft, inderdaad eigendom-schennis is.

Deze, hier ontwikkelde, stellingen hebben, in onze dagen, een vrij goed tal van ijverige voorstanders, en daaronder zelfs bekwame verdedigers, gevonden. Intusschen zijn ze nergens tot wet verheven. Ondanks al hetgeen is aangevoerd ten betooge, dat het regt des uitvinders van altyddurende aard behoort te zijn, zijn het de wetgevers van alle landen tot dusver daarentrent eens geweest, dat dit regt tot zekeren tijd behoort te worden beperkt. Dit feit bewijst evenwel nog niet, dat al die wetgevers den wezenlijken goeden weg hebben ingeslagen; en het is daarom noodig het vraagstuk zelf te onderzoeken, om, zoo mogelijk, langs den weg der overtuiging tot de ware beginselen te komen.

Maar onze meening is de uitvinder niet eigenaar, in de ware beteekenis des woords, van de industriële zaak, die hij ontdekt: hij is er enkel de eerste exploitant van. Het regt, dat hij verkrijgt, is niet een regt van eigendom, maar een regt van prioriteit: niets meer, dan dat regt, heeft zijne natuurlijke grenzen in het regt van alle overige industriëlen, zijne mededingers, om op hunne beurt den weg in te slaan, dien hij het eerst heeft afgebakend. En deze stelling, waarop de geheele wetgeving op de octrooijen, naar onze meening, moet beruilen, wenschen wij duidelijk te bewijzen.

Wanneer men de uitvinding in hare innerlijke gehalte beschouwt, dan is het zeer gemakkelijk te begrijpen, dat zij voor eene wezenlijke toeigening niet vatbaar is; want haar eigen aard verzet zich daartegen. Eene uitvinding is toch niets anders dan eene oefening der gedachte; eene nieuwigheid in de wetenschap of in de kennis, waardoor het menschelijk vernuft heerschappij voert over de stof. De gedachte kan dus wel nimmer aan eene uitsluitende toeigening onderworpen worden.

Zij dringt door den geest, die haar had ontzungen, zonder daarom op te houden de eigendom te zijn van het hoofd, dat haar ontwikkelde (1). De uiting der gedachte — zegt RENOUARD — kan alléén plaats hebben door hare verwezenlijking onder een stoffelijken vorm; indien de vinder der gedachte haar wil doen kennen en er de voordeelen van genieten, dan moet hij haar ook aan het publiek overgeven: en eens overgegeven, dringt zij in veler denkvermogen door, niet omdat de uitvinder daartoe opzettelijk verlof geeft, maar als het gevolg van de uiting der gedachte zelve (2). Hoe zou men dus aan eene geregelde toeigening kunnen onderwerpen iets, dat ten eenenmale ontastbaar is, en reeds daardoor alleen, op hetzelfde oogenblik dat het naar buiten treedt, zich mededeelt, zich verspreidt en aan allen gemeen wordt? Het zou niet alleen onpassend zijn, maar ook ten eenenmale onmogelijk, om de eigendom eener gedachte, hetzij die zich voordoet in den vorm eener uitvinding of van eenige wetenschappelijke waarheid, te verzekeren. De voorstanders van het altyddurende regt der uitvinders, staan dan ook niet op het regt, om de gedachte alléén te mogen bezitten, want dat is, in ieder geval, eene onmogelijkheid; maar zij vragen het uitsluitend regt, om die gedachte ten hunnen voordeele in toepassing te brengen met het vermogen, om haar voor ieder ander onvruchtbaar te maken.

Het hoofdpunt van het geheele vraagstuk komt evenwel hierop neder: dat de uitvinder van eene industriële handeling bijna altijd niets meer is, dan de eerste, die haar toepast. Hij is enkel zijne verdedigers vooruit op den weg, dien zij met hem hebben ingeslagen. Het regt, dat hij verkrijgt, is derhalve niets anders dan een regt van prioriteit. Over het algemeen ontmoet de uitvinder slechts het eerst van allen eene waarheid, die op het punt stond van erkend te worden; omdat de kiem daarvan reeds in veler hoofd was gelegen en de behoefte der maatschappij, zowel als eene reeks van vroegere uitvindingen, hare geboorte hadden voorbereid. De ontdekking, die hij doet, is niet zelden reeds vroeger bij anderen rijp geweest; maar werd om geldelijke of andere omstandigheden nog met het strikste geheim bewaard. Op welken grond zou men, derhalve, aan den eersten mededeeler der gedachte een eeuwigdurend monopolie toekennen? De ware beginselen, welke de wetgeving op de octrooijen behooren te beheerschen, worden aldus door RENOUARD ontwikkeld (3): „De ontdekking van een wiskundig leerstuk, van eene fysieke eigenschap der stof, van eene praktische toepassing op het gebied der nijverheid, kan door verschillende personen te gelijk worden gedaan. De stand der wetenschap, hare behoeften, hare vroegere vorderingen, kunnen, schier onvermijdelijk, tot uitvindingen leiden, waarop zij, die ze ontdekken, zeer dikwijls geene andere aanspraak hebben, dan een regt van prioriteit. Men zou, door een regt van uitsluitend bezit toe te kennen aan de gedachte, reeds vooraf toekomstige uitvinders onterven.“

Het is overigens zóó waar, dat dezelfde ontdekking door verschillende personen kan gedaan worden, dat er in de kunsten schier geene ontdekking is, of zij is, met evenwel regt, de eigendom van velen. Wie, bijv., kan zich regtmatig beroemen de uitvinder van het stoomwerktuig te zijn? Er is schier geen land in Europa, of het eischt daarvan het regt van prioriteit.

Hetzelfde heeft plaats met de vinding van het weefgetouw, dat andere personen betwisten aan ARKWRIGHT, en alweder hetzelfde ten aanzien der ontdekking van DAGUERRE, betrekkelijk de daguerrotype. Wij gelooven, dat tegenover zulke feiten, de toekenning van een eeuwigdurend regt aan den eersten, die de zaak toepast, eene onregtvaardigheid zou zijn.

De uitvindingen behooren, naar ons inzien, minstens evenzeer aan de maatschappij als aan den vinder; want zij zijn het resultaat van de voortgang der Voorzienigheid, maar de langzame, doch natuurlijke gevolgen van eene reeks vroegere vindingen.

Wij zeggen daarom niet, dat men aan den uitvinder niets zou te danken hebben. Het tegendeel is waar. De ontdekkingen, die hij deed, konden anderen hebben gedaan; maar dat zou welligt veel later geschied zijn en de maatschappij zou, inmiddels, verstoken zijn geweest van de voordeelen, die er de vruchten van zijn. Het is dus eene groote dienst, die aan het algemeen belang bewezen wordt; en die dienst is te grooter, omdat daaraan menigmaal een moeilijke arbeid is besteed. Zij hebben dus, onbetwistbaar, niet een regt van eigendom, maar van prioriteit; en het is dat regt, hetwelk de wet geroepen is te verzekeren.

De overeenkomst, die derhalve als het ware tusschen de Regering en den uitvinder gesloten wordt, komt hierop neder. De Regering zegt tot den uitvinder: „Gij hebt iets nieuws ontdekt, waarvan de toepassing zekere voordeelen aan de maatschappij kan verschaffen. Gij hebt het gewis in uwe magt, om die zaak geheim te houden. Doet gij zulks, dan zullen, wat vroeger of later, anderen evenwel de zaak even goed ontdekken. De maatschappij is echter gedurende eenigen tijd beroofd van de voordeelen, die de ontdekking beoefend. Maakt gij nu onmiddellijk uwe vinding bekend, dan willen wij u, met het oog op den tijd, die had kunnen verlopen tusschen uwe ontdekking en die, welke door anderen kon gedaan zijn, de uitsluitende toepassing der zaak voor een zeker getal jaren waarborgen. Op die wijze zal de maatschappij in het onmiddellijk genot van de voordeelen eener vinding treden; gij zelf zult het genot hebben van hetgeen uw ijver werkelijk verdient, en uwe mededingers zullen niet beroofd worden van het regt, dat hun toekomt, om dezelfde zaak toe te passen op hunne beurt en welligt verder uit te breiden.“

Op die wijze, komt het ons voor, is het octrooi even rationeel als wettig, en wordt het, om ons aldus uit te drukken, uit den aard zelf van het feit geboren.

Hierbij doet zich evenwel eene moeilijkheid voor: de bepaling namelijk, van den duur van het privilegie. In beginsel behoorde die duur gelijk te staan aan de ruimte van tijd, welke zou verlopen zijn voor dat de betrekkelijke uitvinding door anderen zou zijn ontdekt; dat wil zeggen: dat de wet aan den uitvinder behoorde toe te staan een privilegie, waarvan de duur juist gelijk stond met den tijd, waarin hij alléén het geheim had kunnen bewaren. Maar wie kan die duur nauwkeurig bepalen? Voorzeker niemand, en zulks te minder, daar die tijdrimte, naar gelang van de omstandigheden en van den aard der uitvinding, afwisselen kan. Men moet zich dus wel ten deze van eene soort van willekeurigen maatstaf bedienen.

In een volgend artikel zullen wij de verschillende stelsels, die bij het verleenen van octrooijen zijn aangenomen, in het kort onderzoeken.

In ons No. 29 hebben wij medegedeeld het adres der vereeniging ter bevordering van fabriek- en handwerksnijverheid, over bovengenoemd onderwerp, met eene der daarbij bedoelde bijlagen.

Wij laten hier volgen de tweede bijlage, behelzende het Koninklijk Besluit van 24 Mei 1854, behoorende bij de Belgische wet op de Octrooijen.

Art. 1. Ieder die een octrooi van uitvinding, invoer of verbetering wil nemen, zal verplicht zijn een daartoe strekkend verzoekschrift neder te leggen ter provinciale griffie.

(1) Zie RENOUARD, Traité des brevets d'invention, p. 25.

(2) t. a. p. bl. 27.

(3) t. a. p. bl. 22.

Bij dit verzoekschrift zullen, onder verzegelden omslag, moeten worden overgelegd:

- 1e. de beschrijving van het uitgevonden voorwerp;
- 2e. de afteekeningen, modellen of monsters, noodig tot de kennis der beschrijving;
- 3e. een dubbel, voor copie conform geteekend, van de beschrijving en de afteekeningen, en
- 4e. een borderel van de overgelegde stukken en bescheiden.

Art. 2. Deze stukken zullen niet worden aangenomen dan op vertoon eener kwitantie der betaalde regten voor het eerste jaar, welke kwitantie bij de overige stukken zal worden gevoegd.

Art. 3. Het verzoekschrift zal op gezegeld papier moeten geschreven zijn en eene aanwijzing moeten bevatten van naam, voornaam en de werkelijke, of binnen het koninkrijk gekozen, woonplaats van den uitvinder, met opgave van de zakelijke en juiste aanduiding van het uitgevonden voorwerp. Ieder verzoek zal slechts één hoofd-voorwerp mogen bevatten met de daartoe betrekkelijke toepassingen en bijzonderheden.

Wanneer het een octrooi van invoering geldt, zullen de dagteekeningen en de tijd van duur van het oorspronkelijk octrooi, benevens het land, waar het verleend is, moeten worden opgegeven.

Indien de verzoeker niet is de oorspronkelijke verkrijger van het vreemde octrooi, maar diens regtverkkrijgende, zal deze door eene behoorlijke acte van zijne hoedanigheid moeten doen blijken.

Art. 4. De beschrijving zal in de Nederlandsche taal moeten zijn gesteld.

De beschrijving zal in het net moeten worden geschreven, zonder veranderingen of tusschenregels; woorden als zonder betoekenis doorgehaald, zullen getekend en de doorhaling goedgekeurd moeten worden, de bladzijden en verwijzen zullen moeten zijn geparaphereerd.

De beschrijving zal de uitvinding op eene duidelijke en volledige wijze moeten doen kennen en eindigen met eene nauwkeurige opsomming harer kenmerkende eigenschappen.

Art. 5. De afteekeningen zullen met de pen en op tien-deelige schaal moeten worden gemaakt. Zij zullen, zooveel mogelijk, de toestellen of het werktuig, waarvoor het octrooi wordt aangevraagd, voorstellen in platten grond, doorsnede en opstand.

Die gedeelten der afteekeningen, welke meer bepaald de uitvinding kenmerken, zullen zich van de overige gedeelten door eene bijzondere tint moeten onderscheiden.

Art. 6. Alle stukken moeten behoorlijk van de dagtekening zijn voorzien en geteekend worden door den verzoeker of zijn gemachtigde, wiens volmagt, behoorlijk gelegaliseerd, aan het verzoekschrift gehecht zal moeten blijven.

Art. 7. De juiste dagtekening en het uur van ontvangst dezer bescheiden zullen geconstateerd worden door een proces-verbaal, opgemaakt door den griffier van het provinciaal gouvernement. De uitvinding zal daarin worden vermeld onder den summieren en warden titel, welchen de verzoeker heeft aangeduid. Dit proces-verbaal zal moeten bevatten den naam, de voornamen, het beroep en de woonplaats van den verzoeker of zijn gemachtigde. Opgemaakt voor een octrooi van invoer zal het de dagtekening en den tijd van duur moeten bevatten van het oorspronkelijk octrooi en den naam van den geotrooijeerde. Eveneens zal er melding in moeten gemaakt worden van de betaalde regten voor het eerste jaar. Dit proces-verbaal zal geteekend worden door den verzoeker en degenen, die het heeft opgemaakt en gebeheerd worden aan den omslag van het pak, met de stukken betrekkelijk het verzoek om octrooi.

Eene expeditie van het proces-verbaal zal kosteloos aan den verzoeker worden uitgereikt.

Art. 8. De wettelijke dagtekening der uitvinding wordt door gezegd proces-verbaal geconstateerd.

Art. 9. Alle stukken betrekkelijk aanvragen om octrooi zullen binnen vijf dagen aan het Departement van Binnenlandse Zaken worden opgezonden.

Art. 10. Aanstaans na de ontvangst bij het Departement van Binnenlandse Zaken, zullen de aanvragen worden geregistreerd volgens de orde van dagtekening hare ontvangst, in eene daartoe bestemde verzameling, welke dagelijks, uitgezonderd de Zon- en feestdagen, des morgens van 10 tot 2 ure door het publiek kan worden geraadpleegd.

Art. 11. Ingeval van uitlatingen of onregelmatigheden in den vorm, zullen de verzoekers nitgenoodigd worden, de noodige rectificaties te bewerkstelligen, van welke rectificaties aanteekening zal worden gehouden in de verzameling, in het vorige artikel bedoeld.

Art. 12. De octrooijen op eene regelmatige wijze aangevraagd, zullen onmiddellijk verkend worden.

Men besluit van Onzen Minister van Binnenlandse Zaken, behelzende de vervulling der voorgeschreven formaliteiten, zal den verzoeker worden uitgereikt en de acte van zijn octrooi uitmaken.

Art. 13. In het octrooi zal uitdrukkelijk melding gemaakt worden, dat het is verleend zonden voorafgaand onderzoek, ten schade en bate der aanvragers, zonder dat van staatswege, hetzij voor de wezenlijkheid, hetzij voor de nieuwigheid of de waarde der uitvinding, hetzij voor de juistheid der beschrijving wordt ingestaan en onverlet de regten van derden.

Art. 14. De eerste expeditie der octrooijen zal kosteloos worden uitgegeven. Voor elke volgende expeditie door den geotrooijeerde, of zijne regtverkkrijgenden gevraagd wordende, zullen de kosten moeten worden betaald.

Art. 15. De beschrijvingen der octrooijen zullen binnen drie maanden na de verleening derzelve, in eene daartoe bestemde verzameling door de zorg der regering worden openbaar gemaakt, hetzij in haar geheel, hetzij in de hoofdzaken.

Indien de geotrooijeerde de openbaarmaking der beschrijving in haar geheel of van het door hem daaruit gemaakte uittreksel, mocht verlangen, moet hij daarvan minstens eene maand vóór het verstrijken van den termijn, in de vorige paragraaf vermeld, aan de regering kennis geven en de noodige gelden tot dekking der kosten storten.

Art. 16. Na gezegd tijdsverloop van drie maanden, zal voor het algemeen de gelegenheid openstaan, om van de beschrijvingen kennis te nemen en ieder zal daarvan, tegen betaling der kosten, afschriften kunnen vorderen.

Art. 17. De geotrooijeerde, die in het geval, bij art. 23 der wet voorzien, ginstel mocht verlangen voor het in werking brengen van het geotrooijeerde voorwerp, zal zijne verzoek tot den Minister van Binnenlandse Zaken moeten richten, minstens twee maanden voor het verloop van den bij dat artikel gestelden termijn.

Dit verzoek zal behoorlijk met redenen moeten zijn omkleed en de aanwijzing bevatten binnen de grenzen, door de wet gesteld, van het verwijl voor het in werking brengen der uitvinding benodigd.

Art. 18. Elke afstand of overdracht, hetzij geheel, hetzij ten deele, van het octrooi, zal aan het Departement van Binnenlandse Zaken moeten worden betekend. De betekening der cessie of andere, overgang van eigendom medebrengende, acte zal moeten zijn vergezeld van een authentiek uittreksel der acte van overdracht of cessie.

Art. 19. De geotrooijeerden, wier octrooijen niet geëindigd noch vervallen zijn, tijdens de afkondiging dezer wet, zullen kunnen vorderen, dat hunne octrooijen onder het beheer dezer wet gesteld worden, mits de aanvraag daartoe doende vóór den...

Art. 20. De geotrooijeerden, die op den tijd, waarop zij deze gunstige bepaling voor zich inroepen, nog niet hebben betaald eene som, gelijk staande aan het gezamenlijk bedrag der jaarlijksche regten, die volgens den maatstaf van artikel 3 der wet zouden zijn verschuldigd, zullen gehouden zijn die gelden alsnog te storten of aan te vullen en het bewijs hiervan gelijk met hun verzoek over te leggen. Bij gebreke van hieraan te voldoen, zal het verzoek worden beschouwd als niet te zijn gedaan.

Eene verklaring dat zijn octrooi onder het beheer der nieuwe wet geplaatst is, zal aan den belanghabende worden toegezonden.

Art. 21. De verleeningen van octrooijen, de acten van cessie of overdracht, even als de verklaringen in het vorige artikel vermeld, zullen in de voor de octrooijen bestemde verzameling worden openbaar gemaakt.

Eveneens zal worden gehandeld met de besluiten, betrekkelijk de vervallen-verklaring of onteigening ten algemeenen nutte van het octrooi.

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZICHT.

Uit alle berigten blijkt, dat een nieuwe winterveldtocht in de Krim ophanden is. De *Times* zegt, dat, indien de Russen beoogd hebben het daarkenen te leiden, dat doof bereikt is. Het blad meent echter, dat de bondgenooten in veel beter toestand zijn geplaatst, dan den vorigen winter, en dat krachtige pogingen zullen worden aangewend, om de verovering van de Krim zoo spoedig mogelijk en met de minste offeringen te voltooien.

Van eene andere zijde wordt verspreid, dat de opperbevelhebbers der legers van de bondgenooten zouden hebben afgezien van hun plan tot het ondernemen van een veldtocht in het binnenland van de Krim, daar het jaargetijde reeds te ver gevorderd is. Het lager zou zich gereed maken, om zijne winterkwartieren te betrekken, en men zou zich bepalen, om de ontroofing der Noordenforten door het Russische leger te bespoedigen, door, om ze te bestrijden, stukken te plaatsen, welke ver reiken. Anderen daarentegen beweren, dat de generaals der bondgenooten, door den regen, welke in den laatsten tijd in de Krim viel, genoodzaakt om hunne voorgenomene krijgsverrichtingen te staken, vast besloten zijn, om die plannen ten uitvoer te brengen, zoodra de regenbuijen zullen hebben opgehouden. Het valt moeilijk te beslissen, aan welke zijde de waarheid is; maar de gewooslijk goed onderzichte *Times* is te stellig in zijne oordeelen, om niet te moeten aannemen, dat er werkelijk een winterveldtocht zal worden geopend.

De *Ost-Deutsche Post* widerspreekt het gerucht, dat Keizer Alexander naar Elisabeth-grad zou zijn vertrokken. Den 23sten, zegt dat blad, was de Keizer nog te Nicolajeff.

De hoop op vrede, gemestigd op de aanwezigheid te Parijs van verschillende voornamelijk Duitsche staatslieden, begint te verflaan. Men schijnt thans de stappen dezer staatslieden te willen in verband brengen met de aangelegenheden van Griekenland. Dit kan waar zijn, voor zoover den heer von Wundtland, den gezant van den Koning van Beieren, betreft, want men kent de familie-betrekkingen, welke Koning Otto aan dien Vorst verbinden, maar de bewering is minder waarschijnlijk ten aanzien der andere Duitsche staatslieden, op wie gedoeld wordt. Te Parijs zelf is men thans minder dan twee of drie dagen geleden geneigd om te gelooven aan de mogelijkheid eener schikking tusschen Rusland en de Westersche mogendheden, gedurende dezen winter.

De zaak der werving ten behoeve van Engeland in de Vereenigde Staten schijnt van meer gewigt te zijn, dan men aan deze zijde van den Oceaan wilde en konde gelooven. De *Morning Post*, deelt met der daad officiële brieven mede van den heer Gushing, den Amerikaanschen minister van justitie, welke in zijn gezamenlijk bevoordelingen opstelt, bevestigend, dat in het kabinet van Washington eene moeijelijk vol te houden verwarping bestaat. Men weet, door verklaringen van den *Times* en vooral van den *Morning Advertiser*, dat die moeijelijkheden, gelukkig, op het punt staan, van te zullen worden bijgelegd. Dat neemt echter niet weg, dat de *Times* zich genoodzaakt ziet in ongemeen kalme bewoordingen op de zaak terug te komen en een beroep te doen op het oordeel van de bezaaiden in de Vereenigde Staten. Opmerkelijk is het, dat, terwijl in Engeland blijkbaar al het mogelijke tot schikking dezer zaak gedaan wordt, de regering en de bevolking van Noord-Amerika meer en meer vijandelijke gevoelens tegen Frankrijk en Engeland aan den dag leggen en hare sympathien voor Rusland dagelijks levendiger worden, dat natuurlijk het mogelijke doet om die gevoelens te versterken.

Onder anderen leest men in onderscheidene Amerikaan-

sche bladen den tekst van eene zeer belangrijke dépêche door den Minister der Vereenigde Staten te St. Petersburg aan de Amerikaansche Regering gerigt. Intusschen zal men het best doen, de bevestiging van een en ander nog af te wachten, daar men weet, dat de opgaven van sommige Amerikaansche bladen niet dan onder voorbehoud dienen te worden aangenomen.

GRIEKENLAND.

Onlangs werd door het Grieksche gouvernement bepaald dat geen met graan geladen schepen zekere Grieksche havens mochten aandoen, zoo zij althar niet minstens een tiende deelte hunner lading achterlieten, om in Griekenland te worden verkocht. Blijkens eene officiële mededeeling is dit besluit reeds ingetrokken.

DENEMARKE.

Heto lgende is een overzicht van den tol, door de schepen welke de Sond van 1851 tot 1853 doorgestévend zijn, taald.

Vereenigde Staten 4,816 fr., Engeland 196,000 fr., Nederlanden 80,000, Frankrijk 96,000 fr., Pruisen 118,000 fr., Rusland 45,000 fr., de Scandinavische vlag 170,000 fr. De regten wegens uitvoer naar de havens van Amerika en van invoer uit de handelssteden van de Vereenigde Staten naar de Baltische zee, zijn gedurende hetzelfde tijdperk ongeveer 250,000 fr. vestegen; voor de Nederlanden 400,000 fr., Engeland 3,370,000 fr., de havens van Scandinavië 200,000 fr., Bremen en Hamburg 100,000 fr., Frankrijk 400,000 fr., België 100,000 fr., Oost-Indien 250,000 fr.

Indien men de sommen, door de koopvaard der Vereenigde Staten betaald, vergelijkt met die, welke Engeland, Pruisen, de Nederlanden, Frankrijk en Rusland betalen, dan zijnen, dat het niet de belangen der unie zijn, welke meest in dat vraagstuk betrokken zijn en die, het beginsel van vrijen handel daargelaten, zouden kunnen wettigen. Bedreiging, waartoe zij hunne toevlucht namen.

Het regt van de schepen geheven, befráagt in den loop van een jaar 790,000 fr.; dat op de koopwaren 5,785,000 fr. zijnde in het geheel eene opbrengst van 6,575,000 frank, waarvan de kapitalisatie tusschen de 125 en 130 milioen zou bedragen.

FRANKRIJK.

Men had aangekondigd dat de algemeene tentoonstelling op bevel des Keizers, tot den 30 dezer maand zou worden uitgesteld. Zulks was althans het door Z. M. uitdrukkelijk te kennen gegeven verlangen, maar de commissie van toezigt heeft Z. M. gewezen op de vele moeijelijkheden, die het ongerijf, aan deze verlening verbonden, en van dat de Keizer, schoon met bedwezen, heeft toegegeven. Naar luid der onlangs bekend gemaakte besluiten, is het eergister begonnen met het maken van toebereidselen van de uitdeeling der prijzen op den 15 dezer maand, den da definitief vastgesteld voor de algeheele sluiting der tentoonstelling.

Het tijdstip der aankomst van Koning Victor Emmanuel te Parijs, wordt thans op 25 November gesteld.

LATERE BERIGTEN.

Petersburg, 1 Nov. Van den 25sten Oct. wordt gemeld, dat al de limeschepen van de vijandelyke vloot bij Cimbren zeewaarts waren gestevend.

In de Krim was tot 31 October niets nieuws voorgevallen.

Danzig, 3 Nov. De Lightning, welke Nargen den 27sten heeft verlaten, en de Geyzer, welke van daar den 30sten is vertrokken, zijn hier aangekomen. Er zijn geen belangrijke berigten daarmede aangebragt. Het gros van de vloot zal in de volgende week naar Kiel vertrekken. De Lightning zal hier blijven, om dépêches af te wachten.

Londen, 3 Nov. De *Gazette* bevat een besluit, houdende verbod van uitvoer naar alle vreemde landen van salpeter, salpetersaure soda, chloor-zwavel en chloorazijn-polasch.

Binnenland.

* Gravenhage, 3 November.

Bij Z. M. besluit van 31 October 1855, no. 83, zijn de navolgende hoofd- en verdere officieren op pensioen gesteld: R. Verschoor, luitenant-kolonel bij het 3de regiment vesting-artillerie; W. J. Del Campo genaamd Camp, majoor bij het regiment veld-artillerie; en E. E. Ernst, kapitein bij het 3de regiment vesting-artillerie.

Z. M. heeft bij besluit van den 31sten October 1855, no. 84 goedgevonden: 1o. te benoemen; bij het wapen der artillerie bij het staf van het wapen, tot luit.-kolonel, den majoor J. P. C. van Overstraten, van dien staf, komm. der Koninklijke academie voor de zee- en landmagt; tot majoor, onder-director van de artillerie-stapel- en constructie-magazijnen, den kapitein der 1ste klasse P. H. van der Meulen, van het 1ste reg. vesting-artillerie; bij het reg. veld-artillerie, tot majoor, den kapitein der 1ste klasse M. G. van Riden, van het corps; tot kap. van de 3de klasse, den 1sten luit. M. W. G. de Man, van het corps; bij het derde regiment vesting-artillerie, tot luit.-kolonel, den majoor W. H. Doorman, van het 2de regiment vesting-artillerie; tot kap. van de 3de klasse, den 1sten luit. L. F. N. Dröher van het corps; bij het corps pontonniers, tot luit.-kolonel, den majoor G. J. Stiefjes, kommand. van het corps, met bepaling, dat hij ook in zijn verhoogden rang met zijn tegenwoordig kommando zal behaat blijven; en

2o. op het daartoe, door hem te kennen gegeven verlangen, een eervol ontslag te verleenen uit zijne betrekking van onder-director van de artillerie-stapel- en constructie-magazijnen aan den majoor A. Gayet, van den staf der artillerie; wordende hij in verband daarmede, tevens in zijnen rang geplaatst bij het 2de regiment vesting-artillerie.

Bij besluit van den 3 November j., heeft Z. M. goedgevonden te benoemen tot secretaris der Provinciale Commissie van onderwijs en schoolopziener in het eerste schooldistrict van Zeeland den heer Ch. W. E. Vaillant, en tot schoolopziener in het 2de schooldistrict dier provincie den heer P. J. Andreae.

Kon. besluit van 21 October (Stbl. no. 69) wordt bepaald, dat er even als in het vorige jaar wederom gedurende het aanstaande wintersaizoen ter bevordering van de rust en veiligheid der ingezetenen, detachementen kavalerie als hulp-marcheuses zullen dienst doen.

De Fransche regering heeft het exequatur verleend aan den heer Stuckie, als Nederlandsch consul te Algiers.

Ten gevolge van hetgeen met opzigt tot het voortzetten der kolonisatie van Suriname met Nederlanders, vroeger is gemeld, kunnen wij als nu mededeelen, dat de baron van Raders, den 19 October, zich andermaal tot den Minister van Koloniën heeft gewend, onder wederlegging der geopperde bezwaren, waarom het door hem aangevraagd terrein tusschen Paramaribo en de Saranica, niet ter zijner beschikking konde worden gesteld; hebbende hij evenwel voorafkoming van elk nog denkbaar bezwaar, zekere wijziging gebragt in zijne aanvraag voor gronden, waarvoor de strook lands de helft korter, maar dan ook zooveel breeder zou vallen.

De Minister voornoemd beschikte daarop in dato 30 Oct. voorloopig, en heeft — zich houdende aan de reeds door Z. Exc. aangegeven reden, — te kennen gegeven: dat bovendien alhier niet kan worden beoordeeld in hoever des adressants tegenwoordig verzoek voor inwilliging valbaar is, vóór dat, even als op zijn eerste verzoek, het bestuur der kolonie ter zake zal zijn gehoord; — dat omtrent een ander onderzoek wordt ingesteld, waarvan de uitslag zoodra mogelijk aan den adressant zal worden ter kennis gebragt. (U. C.)

De ingenieurs, die uit onderscheiden landen door den heer de Lesseps uitgenoodigd waren om zijn plan tot doorgraving der landengte van Suez te toetsen, zijn den 30sten Oct. te Parijs te zamen gekomen. In de eerste dagen der loopende maand zouden zij naar Marseille vertrekken, en van daar naar Egypte, alwaar reeds op last des Oorkonings het terrein voor die groote onderneming door deskundigen nauwkeurig opgemeten wordt.

De nieuwe bepalingen voor het telegraphisch verkeer binnen het gebied der Duitsch-Oostenrijksche telegraafvereeniging, vastgesteld bij Koninklijk besluit van den 31sten Oct. 1855, zijn mede op het verkeer met Rusland toepasselijk, en treden in werking op den 1sten November 1855.

Naar men verneemt heeft er heden een Algemeene Vergadering van den Hoogen Raad der Nederlanden plaats gehad, waarin twee lijsten van aanbeveling, elk uit vijf personen bestaande, zijn opgemaakt, tot vervulling der twee vacatures, die bij dat regerlijk College bestaan. Die lijsten zijn aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, bij de hervatting van hare werkzaamheden, worden aangeboden.

Voor den Hoogen Raad der Nederlanden (Kamer van Burgerlijke Zaken) werd op den 25sten October II. beslist de zaak van den heer H. W. baron van Aylva van Pallandt van Waardenburg en Neerijnen, eischer in cassatie, tegen het Bestuur der Domeinen, verweerder. Het gold ook in deze zaak een eisch van het Bestuur der Domeinen op opvoeding van het beheer van vicarij-goederen, ingesteld tegen den heer van Pallandt, als den tegenwoordigen bezitter en beheerder der goederen.

Het hof in Gelderland had, bij het arrest, waartegen cassatie, aangenomen, dat de vicarij-goederen, even als alle andere geestelijke goederen, bij de invoering der Hervormde godsdienst hier te lande, als bona vacantia waren vervallen aan den Staat, die er dan ook ten allen tijde als eigenaar over had beschikt; — terwijl, op grond van dat eigendomsrecht van den Staat, mede was aangenomen de bevoegdheid van het Domein-Bestuur tot het instellen dezer vordering.

Voor den eischer in cassatie daarentegen werd beweerd, dat de vicarij-goederen bij de reformatie niet zijn toegevalen aan den Staat gelijk deze er dan ook immer als eigenaar over heeft beschikt, maar dat de eigenaar steeds is verbleven bij de oorspronkelijke stichters en hunne erfgenamen, die, als collatoren, tevens hadden het Jus patronatus; terwijl juist, op grond van het hier aangenomen eigendomsrecht van den Staat op die goederen, de onbevoegdheid van het Domein-Bestuur tot het instellen dezer vordering werd volgehouden.

Ter terechtzitting van den 1 November werden de pleitdoenen gevoerd in eene soortgelijke zaak van den heer J. M. P. Bouwens van Horssen c. s., betrekkelijk vicarij-goederen, gelegen in de heerlijkheid Horssen.

In beide zaken werden de middelen van cassatie voorgedragen door de advocaten Mrs. J. G. Rochusse en F. C. Donker Curtius, en bestreden door Mrs. A. L. Glant en J. C. Faber van Riemsdijk. De conclusie van den heer procureur-generaal is bepaald op 13 December 1855.

Ten gevolge op het bericht betrekkelijk het bij den Hoogen Raad ingediende verzoek om surséance van betaling door de heeren Hofkes en Co. en Hofkes en Zn., te Almelo, kunnen wij thans melden, dat Donderdag jl. die surséance werkelijk is verleend.

Eergisteren, Donderdag, had het afscheids-diner plaats, door den heer Junius van Hemert, allederen proc. gen. bij het provinciaal gerechtshof in Zuid-Holland, gegeven. Het werd bijgewoond door de heeren president, vice-president en de raadsheeren van dat hof, benevens de ambtenaren van het Openb. Min. en de heeren griffiers. Bij die gelegenheid werd aan den heer van Hemert, uit naam van het Hof, aangeboden een fraai zilveren niktkeker, met toepasselijk opschrift, als een bewijs van aandenken voor den afgetreden proc. gen., die gedurende eene reeks van jaren met zooveel ijver en nauwgezetheid de hem opgelegde taak heeft vervuld.

Men verneemt dat de raad van administratie der Hollandsche ijzeren-spoorweg-maatschappij vrydom van vervoer langs dien spoorweg heeft toegestaan voor den terugvoer der goederen van de tentoonstelling te Parijs, naar de plaatsen langs den weg gelegen.

Men verneemt, dat weder twee onzer stadgenooten benoemd zijn tot leden der academie nationale agricole, manufacturière et commerciale te Parijs. Het zijn de heeren Hermans, rijtuigfabrikant en Spanier, lithograaf. Die opdracht van het lidmaatschap ging vergezeld van een vliegend schrijven, waarin welverdiende hulde toegebragt wordt aan de door hen geleverde voorwerpen. Door den heer Spanier waren ingezonden geitografeerde portretten, gecopieerd naar daguerreotypen. Aangevaan is het op te merken, dat men de ijerige posigen onzer landgenooten, die voorwerpen naar de Tentoonstelling hebben gezonden, buiten 's lands weet te waarderen.

In deze residentie is aangekomen en aan het Hôtel de l'Europe afgestapt de burggraaf de Contades, attaché bij het Fransche gezantschap alhier.

In een der laatst verloopene nachten heeft er weder een diefstal van lood plaats gehad van het dak der bewaarschool op de Voldersgracht, zonder dat men tot hiertoe de daders heeft kunnen ontdekken. Het is te hopen, dat het der politie spoedig moge gelukken, de daders van deze herhaalde diefstallen van lood op het spoor te komen.

Te Haarlem zijn vermoedelijk ontvreemd de volgende originele Russische inscriptien in bank-assignatien, ten name der weduwe W. Borski, bestaande uit: een kapitaal groot 5.000 roebels; vermeh sub no. 19,407, en een kapitaal, groot 29,000 roebels, vermeh sub no. 24291; 24300, 51087, 51,090, 52163 en 52167.

De officier van justitie te Haarlem verzoekt opsporing, aanhouding en berigt. (Pol. blad.)

Op den 17 October jl. is te Neuzen op de post bezorgd een brief, aan het adres van de heeren Schuurman en Co. te Utrecht, bevattende drie assignatien:

1 op Geur. van Stolk, te Rotterdam, ad. /	471.25
1 dito; ad.	400.00
1 op J. P. de Cock, te Rotterdam, ad.	160.00

Ten samen. / 1.031.25,

welke brief door de geadresseerde niet is ontvangen. De officier van justitie te Utrecht verzoekt de opsporing en berigt. (Idem.)

De officier van justitie te Zwolle berigt, dat aart hem is opgezonden, door den Burgemeester van Eindhoven, een metaal stuk, vervaardigd tot nabootsing van een rijksdaalder. Dacht vermoedelijk niet, althans niet genegezaam uit zilver bestaande en alzoo valsch. De beekenaar stelt voor het borstbeeld van Z. M. Willem III, met het daartoe betrekkelijke omschrift, en op de keerzijde. Het jaartal 1852. De bewerking is ruw, de kleur naar het loodkleurige zwarende, en vermoedelijk is het stuk gegoten in eenen vorm, vervaardigd door een afgietsel op eenen echten rijksdaalder van gemeld jaar. Er behoort zeer weinig aandacht toe, om de valsheid te doen vermoeden. Het stuk is niet dan een echt stuk, en het randchrift God zij met ons ontbrekt. Het is gevonden door een koopman in baten, onder muntstukken, welke deze tusschen 20 en 24 (vermoedelijk 22) Oct. jl. te Amsterdam had ontvangen.

Geene andere aanwijzingen zijn tot dusverre bekend. Het verder vereischte onderzoek wordt ingesteld. (Idem.)

In eene opgave van de vereeniging voor Volksvrijt, vindt men de navolgende vergelijking van eene gemiddelde opbrengst van den oogst over het geheele Rijk per bunder en van de opbrengst van den oogst over het jaar 1855:

	Gemidd. oogst.	Oogst van 1855.
Tarwe	21 1/2 mud.	18 mud.
Rogge	22	21
Garst	32	32
Haver	37	39
Boekweit.	21	21
Boonen	24	20
Erwten	22	23
Aardappelen	125	114
Koolzaad.	22	19

Daaruit blijkt, dat tarwe, rogge, aardappelen en koolzaad minder hebben opgebracht dan een gemiddelde oogst; garst en boekweit even veel als bij een gemiddelden oogst; doch dat haver, boonen en erwten meer hebben opgebracht.

Onsens de opgave over 1855 moeten wij opmerken, dat die opgave voornamelijk onmogelijk is. De aardappelen zijn nog niet allen gerond, en de meeste groenten zijn nog niet gedorscht; wij dit wachten moet tot dan de vorst of althans tot dat er op het veld niet meer te arbeiden valt.

De oogst over 1855 is derhalve nog niet in zijn geheel bekend. Betreft dus de opgave van de vereeniging den oogst over 1855, voor zoo verre die bekend is, dan moeten wij verwachten, dat de werkelijke uitkomst veel gunstiger zal wezen, dan ze door de vereeniging is opgegeven. Wij hebben groote redenen God te danken voor den oogst, en behoeft geen betoog, dat de schaarscheit, waarvoor velen vreezen, ten oorzak althans geenszins het gevolg kan wezen van een onvoldoend gewas. De smarte is dus alleen het gevolg van de algemeene kwaal: men noeme die den oorlog, of het goud uit Kalifornie, in Australië, of beide oorzaken te zamen. (U. C.)

Uit een voorloopig verslag wegens de uitkomst van den oogst in de provincie Zeeland, over 1855, blijkt het volgende:

Het najaar van 1854 kenmerkte zich door veel volktae water. De daarop volgende winter was streng en langdurig. Het weder bleef koud in het voorjaar, zelfs tot in het begin van den zomer.

Dit was van nadeeligen invloed op de vruchten. De oogst kan gezegd worden ongeveer drie weken later dan gewoonlijk te zijn binnengekomen.

Tarwe. De opbrengst daarvan, gemiddeld over de provincie, mag bevredigend genoemd worden; zij wordt berekend op 20 a 21 mud het bunder, ten zoner en winter tarwe. Schouwen en Duiveland gaven ten beschot van 23 en 22 mud. In het eiland Tholen slaagde de tarwe het minst. Het cijfer bedraagt daar slechts 16 a 17 mud. De

veelvuldige regens in den zaaitijd en de daarop gevolgde strenge vorst bragten in dat eiland veel nadeel toe. Hetgeen later bij goel weder te regt kwam, werd door den hongerdauw getroffen. De hoedanigheid der tarwe was over het algemeen goed.

Rogge. Ook dit gewas heeft voldaan. Het gaf echter hier en daar weinig stroo.

De gemiddelde opbrengst per bunder over de provincie komt neder op ruim 23 mud. Het hoogste cijfer behwamen in Schouwen en Duiveland, namelijk 29 mud per bunder. Zuidbeveland schijnt het meest van de afwisselende invloeden der jaargetijden geleden te hebben, want de inzaming beliep daar slechts ongeveer 20 mud.

Gerst. De oogst kan mede gunstig genoemd worden. Hij wordt op 36 mud, gemiddeld, per bunder over de provincie geschat. In Schouwen en Duiveland gaf de somergerst ruim 39, de wintergerst ruim 38 mud.

In het voormalig 5de administratief district bereikte het gemiddelde cijfer van opbrengst slechts 31 a 32 mud.

Over de hoedanigheid valt niet te klagen; op sommige plaatsen viel echter de korrel niet zwaar uit.

Haver gaf gunstige uitkomsten, niettegenstaande de koude en harde winden, die hier en daar, op het gewas nadeelig hadden gewerkt.

Men schat de gemiddelde opbrengst, over de provincie, op ongeveer 42 mud het bunder. Een uunpuntende oogst viel aan het voormalig 4de district ten deel; men verkreeg daar haven de 50 mud. In Noordbeveland daarentegen was het beschot niet meer dan ruim 28 mud.

Aardappelen. Ofschoon zich de ziekte onder dat gewas wederom heeft vertoond, schijnt de echter minder hevig te zijn geweest, en meest slechts het loof te hebben aangelast.

Sedert het ontstaan der ziekte in 1845 heeft men in dit gewest geen zoo ruimen oogst gehad als in het loopende jaar; men schat hem gemiddeld op 130 mud het bunder.

In het voormalig 4de district werd het meest ingezameld. Men verkreeg ruim 152 mud.

In het 5de district was daarentegen de opbrengst betrekkelijk min (95 mud).

Over de hoedanigheid wordt niet geklaagd.

Graslanden vielen, over het algemeen, niet mede. De nachtvorsten, de vele koude en naderhand de langdurige droogte hebben de ontwikkeling belemmerd. Het eerst gemaakte viel ongunstig uit. Over het nagras valt mede niet te roemen. In sommige streken was dit gewas tamelijk goed, doch op de meeste plaatsen niet. Er is maar weinig hooi ingezameld.

Klaver en wortelgewassen. Over het algemeen zijn de berigten weinig bevredigend. De eerste roch de tweede snede der klavers viel gunstig uit.

Trekt men de uitkomsten van den oogst zamen, dan heeft de landbouwer reden van dankbaarheid. Ongeacht de afwisselende en ongunstige weersgesteldheid, kan de oogst bevredigend genoemd worden.

Uit zoodanig verslag over Friesland blijkt:

Rogge is zoowel op zand als kleigronden goed uitgevallen: evenwel was de opbrengst niet in die mate overvloedig als ten vorige jare; hij zal vermoedelijk op zandgronden 1/4 minder bedragen dan in 1854, zijnde de gemiddelde opbrengst per bunder 19 mud; men rekent op de kleigronden 25 a 30 mud.

Garst. Redelijk gelukt, de wintergerst slechts middelmatig, de korrel was evenwel goed en het stroo voldoende.

Tarwe. De zomertarwe is beter gelukt dan de wintertarwe, wier opbrengst niet meer dan 27 tot 30 mud per bunder zal bedragen.

Haver. Ofwel dit product nog niet gedorscht is, heeft men daaromtrent de meest gunstige verwachtingen; men geloof zelfs, dat deze vrucht alle voortbrengselen van den oogst van 1855 zal overtreffen.

Boekweit. Ofschoon vele bunders hiermede waren bezadigd, bleven de uitkomsten zeer middelmatig.

Nopens de aardappelen luiden de berigten van sommige kleigronden niet gunstig, zijnde de opbrengst de veldblijven daartoe gerekend, van 80 tot 100 mud per bunder; op de zuidelijke kleigronden van dit gewest wordt de oogst als goed gelukt beschouwd.

Op de zandstreken wordt, volgens opgaaft, 150 tot 200 mud per bunder verkregen. Men meent te weten dat deze vrucht, wat hare voedaamheid betreft, bij die van 1854 niet achterstaant.

Van hooi en hlover was de opbrengst over het algemeen bekeken het middelmatig. De lander, die in den haard voor de tweede maal bezaaid werden, leverden overvloedig hooi; de hoedanigheid van beide wordt gerond.

De gezondheidsstand van het vee was over het algemeen gunstig. Wel bleef de longziekte heerschen; doch op sommige plaatsen, waar zij ten vorigen jare zoo vele offers eischte, kan men haar als geweken beschouwen; de varkensziekte heeft slechts in geringe mate geheerscht.

Van eenige naar de Kaap de Goeie Hoop vertrokken onderwijzers, is door eenige dagen berigt ontvangen, dat vro gunstig is omtrent den toestand aktaar. De onderwijzer Zout uit de gemeente Dwingelo, en Bergman uit Koelvorder, die voor ongeveer 2 a 3 jaren zich derwaarts begeven hebben, hadden o. a. de onderwijzers betrekking daar verlaten en waren reeds in het vaderland met een uitgenoemde krankenverzorger; terwijf eerstgenoemde zich in het huwelijik zou begeven. Echter moet men niet denken, dat men aldaar zonder moeite en inspanning fortuin kan maken; neen, verre van dat: over en overzaamheid, gepaard met oppassing, zijn ook daar eerste en onmisbare vereischten.

Het is bekend, dat zich onlangs te Brussel eene maatschappij heeft gewestigd, die zich ten doel stelde om in de provincien Groningen, Friesland, Overijssel en Drenthe onrecultiveerde gronden aan te koop en die door besproeiing in vruchtbaar land te herscheppen; dit zoo zeer gewenscht plan, alschoon thans nog in geen deele verwezenlijkt, schijnt toch reeds eene gunstige uitwerking gehad te hebben; daar men van verschillende zijden verneemt, dat men hoe langer zoo meer de nuttigheid begint in te zien van het scheiden der onverdeelde marken; die in Drenthe nog zooveel aanwezig zijn en weinig of geen voordeel op vele

plaatsen aanbrengen; immers vele dier uitgestrekte heidevelden zijn nergens anders geschikt toe, dan er slechts Drentsche schapen op te weiden, die toch betrekkelijk weinig voordeel kunnen aanbrengen. Onder anderen is men thans in Havelte druk bezig met het beëindigen over genoemde verdeling der marken aldaar; daar men teregt begrijpt, dat, als aan ieder zijn aandeel wordt toegewezen, om daarmee naar verkiezing te handelen, het dan spoediger voor den landbouw zal geschikt gemaakt worden en veel meer voordeel zal opleveren, vooral in deze duurte, die zekerlijk ook voordeelig op de landontginning werkt.

(U. C.)

Krachtens het slot van art. 7 van 's Konings besluit van 31 Juli 1841, is den 30sten October aan den heer J. Verschure, onder de firma van Jacobus Verschure en Comp., te Waakwijk, een uitstel van zes maanden bewilligd tot het in werking brengen der stoomboortdienst van het Capelsche veer op Rotterdam, en omgekeerd, en tusschenplaatsen, waarvoor hem den 7den Mei 1855 vergunning werd verleend, welk uitstel gerekend wordt in te gaan met den 7den November 1855.

Amsterdam, 2 Nov. Gisteren namiddag ontstond er in een huis op de Keizersgracht bij de Weesperstraat, tegenover het Gebouw van Barmhartigheid, eene gazontplofing, zoo hevig, dat de venstertramen uit hunne kozijnen vlogen en in de gracht stortten. De uitslaande vlam was echter, ten gevolge van de binnengestroomde lucht, alleen die van het opeengehoopte gaz in de ruimte tusschen twee hoven elkander gelegen vertrekken. De slag, dien de ontplofing te weeg bragt, was verschrikkelijk en werd op vrij grooten afstand gehoord. Hoewel het huis eenige schade heeft geleden, heeft echter gelukkig niemand der in of buiten het huis zich bevindende personen eenig letsel bekomen. De ter hulp gesnelde brandspuiten behoefden niet in werking te worden gebracht. Men vermoedt, dat het zoeken met een brandenden lucifer naar een lek in den gaspijp de oorzaak van het ongeval is geweest.

Hoorn, 31 Oct. Heden overleed in middelbaren leeftijd, de heer Mr. C. A. Duker, regter bij de Arrondissements-regtbank en lid van den raad der stad; een man, zeer ijverig in zijne pogingen tot bevordering van het welzijn van zijne gemeente.

Wageningen, 3 Nov. Bij ministeriële dispositie van 13 Oct. II. is aan Dr. J. C. Hummel, docent aan het gymnasium alhier, den titel verleend van corrector, en zijn de heeren D. Vogelzang en H. A. Bokhorst, insgelijks leeraren aan gemelde instelling, eervol uit hunne betrekking ontslagen.

Hellevoetsluis, 1 Nov. De luitenant ter zee 2de kl. Jhr. F. E. von Weiler en W. H. baron van Heerdt zijn van Zr. Ms. wachtschip *Ajax* alhier overgeplaatst aan boord van Zr. Ms. frégat *Doggersbank*, liggende te Nieuwediep, terwijl aan boord van den *Ajax* is geplaatst de luit. ter zee 2de kl. A. W. Keuchenius. — Zr. Ms. schoonerbrik *Kaccasar*, kommandant luit. ter zee 1ste kl. Buys, ligt hier ter reede, om bij de eerste gunstige gelegenheid naar Zuid-Amerika te vertrekken. — Nog is aan boord van Zr. Ms. wachtschip alhier geplaatst de officier van administratie 3de kl. A. E. M. Tromp.

Brouwershaven, 1 Nov. De schipper G. van Duin, voerende de schokker van de Zuid-Hollandsche-Redding-Maatschappij, van zijnen kruistogt teruggekeerd, berigt, dat hij, in de laatste dagen in zee zijnde, groote verbetering heeft bevonden in het gebruik van de geleide-merken voor het Brouwershavensche zeegat, wordende het licht op de houten kaap des nachts doorgaans veel sterker en veel westelijker gezien, om den zeeman van den gevaarlijken Banaard te leiden.

Tilburg, 1 Nov. Eergisteren heeft de generaal van Merlen met de gewone militaire plegtigheid het kommando van het 2de regiment dragonders overgegeven aan den luit.-kolonel Hinlopen, benoemd tot kommandant van dat regiment. De generaal is kort daarop naar de residentie vertrokken.

Eiten, 31 Oct. Gisteren avond kwamen hier twee personen, waarvan een als vrouw vermoed, binnen de woning van C. S., die op dat oogenblik afwezig was, terwijl zijne vrouw zich alleen te huis bevond.

Een der binnengekomenen ging op de vrouw af, rukte een doek, waaraan zij naaide, uit hare handen en hield die voor haar gezicht, terwijl de andere eene lade van het kabinet opentrok, daaruit een sleutel nam, waarmee hij de andere laden ontsloot en vervolgens eenig geld, linnen en andere goederen ontvreemde. Daarna verlieten zij het huis.

De vrouw, in hoog zwangeren toestand, is van den schrik gevaarlijk ziek geworden, zoodat men omtrent de ouders vooralsnog niet de noodige aanwijzing van haar heeft kunnen bekomen.

Zwolle, 1 Nov. Er heeft zich alhier een Rederijders-kamer geformeerd, onder den naam van Rhijnvis Feith. Behalve de buitengewone, bedraagt het getal der werkende leden reeds veertien of vijftien.

Meppel, 2 Nov. Op de gister hier gehouden Allerheiligenmarkt werden ter verkoop aangeboden 136 kalf- of melkgevende en 126 guste of vette koeijen, 8 stieren, 1 os en 91 stuks jong vee, benevens 158 schapen. De kalf-koeijen goldten van f 100 tot f 150; de gusten of vetten f 100 tot f 180, en het jong vee van f 30 tot f 70 en de schapen van f 3 tot f 8. De handel, vooral in goede soorten, was levendig en de prijzen hoog; in mindere soorten daarentegen de handel traag en de prijzen merklijk lager.

De valboter ging gaaf van de hand en gold van f 38 tot f 45 het vierde vat of de kwart-ton, er werden 563 vierde vaten aan de stadswaag gewogen.

Verscheidenheden.

Men kondigt in Italie de uitgave aan van de nog onuitgegeven werken van Silvio Pellico, die, zoo als men weet, in het begin des vorigen jaars is overleden. Niet ten onrechte wordt dit als eene belangrijke tijding voor de letterkunde en de vereerders van den afgestorvene beschouwd. Onder zijne nagelatene geschriften behooren:

Proza: 1o. zijne briefwisseling; 2o. zedekundige beschouwingen; 3o. staat- en aardrijkskundige studiën; 4o. geschiedkundige romans, en 5o. godsdienstige studiën.

Poëzy: 1o. treurspelen; 2o. cantates; 3o. verschillende dichtwerken; 4o. lierdichten.

De briefwisseling behelst meer dan tweehonderd brieven, door Silvio Pellico aan zijne ouders en verdere bloedverwanten, benevens aan eenige beroemde vrienden, geschreven. Men stelt het hoogste belang in de kennis van die brieven, waarin het gemoed van Silvio Pellico zich zoo geheel zal hebben uitgestort.

Pellico had twee romans begonnen. Aan den eersten gaf hij den titel van *Raffaella*. Reeds had hij er een honderdvijftigtal bladzijden van geschreven, toen de *Promessi sposi* van Manzoni verschenen, welke Pellico als 't ware verslond. Na de lezing daarvan dacht hij, dat zijn geschrift niet alleen verre beneden Manzoni's meestergeroicht zou blijven, maar in zijne overdreven zedigheid achtte hij 't nu onwaardig het licht te zien, en hij voltooidde het niet.

Verscheidene dagbladen hebben aangekondigd, dat Silvio Pellico zijne levensbeschrijving had geschreven; dat zou gewisselijk het belangrijkste van al zijne werken zijn. Door talloze vrienden daartoe aangespoord, die met zoo veel genoegen zijne *Prigioni* hadden gelezen, had Silvio met der daad zijne *autobiographie* geschreven, en twee Fransche uitgeverers betwistten elkaar dat werk. Hij, aan wien de schrijver het afstond, verzocht hem, tevens de Fransche vertaling daarvan te doen het licht zien. Silvio, die zoo fraai Fransch schreef, belastte zich zelve met die taak. Die nieuwe arbeid was in korten tijd gereed, en Pellico deelde dien aan eenige vertrouwde vrienden mede, die het werk met bewondering lazen. Toen kwamen de omwentelingen van Italie, die den beroemden schrijver denkelijk den lust van de uitgave benamen. In 1852 deed hij eene reis naar Rome, en toen er sprake was van zijne werken, onder anderen van zijne levensbeschrijving, zeide Pellico, dat hij die vernietigd had! Sommigen koesteren nog de hoop, dat die geheel of ten deele zal terug gevonden worden; maar beter ingelichten achten die hoop ijdel.

Ingezonden Stukken.

WIJN-BELASTING TE 's GRAVENHAGE.

De transitore bepalingen van de onlangs door den Gemeenteraad te 's Gravenhage aangenomen verordening, regerende de wijze van heffing der belasting op den wijn, bepalen, dat er, na de invoering dier verordening, bij de wijnhandelaren een aanpeil zal plaats hebben; en dat van den aanwezig bevonden voorraad de nieuwe (hoogere) belasting zal verschuldigd zijn, voor zooverre de belasting nog niet is betaald door *werkelijke voldoening of in debetstelling*.

In de Gemeentestem van 29 October komt eene zeer hevige veroordeeling voor van die bepalingen, die worden voorgesteld als *hatelijk, willekeurig, wederregtelijk en onwettig*.

Zijn al die qualificatiën verdiend? Ik zou denken, dat bij eene aandachtige lezing van wat de verordening zegt, niet ééne daarvan gegrond is.

De schrijver in de Gemeentestem gaat uit van de veronderstelling, dat, men de wijnhandelaren voor den wijn, dien zij in hunne pakhuizen hebben, doch die ingeslagen is *vóór* de nieuwe verordening, de verhoogde belasting wil laten betalen, en dat men dus aan die verordening eene terugwerkende kracht wil geven.

Daartoe zou wel zeer zeker de gemeente-wetgever volkomen bevoegd zijn; maar eene andere vraag is het, of zoo iets wenschelijk en billijk zijn zou? en of niet daardoor het ongunstig oordeel, over de verordening uitgesproken, althans gedeeltelijk, zou verdiend worden?

Maar de eerste vraag is: bepaalt de verordening werkelijk zoo iets?

Ik geloof dat niet. Wat de Raad en inzonderheid de belasting-commissie er bij *gedacht* heeft, is mij onbekend.

Maar er staat zeer duidelijk aan het slot: *dat de verhoogde belasting alleen verschuldigd is voor datgene, waarvoor nog niet is betaald, hetzij door werkelijke voldoening, hetzij door in-debetstelling.*

Er is dus geene terugwerkende kracht.

Maar er is meer. Van *allen* wijn wordt dadelijk bij den inslag *betaald*, hetzij door *werkelijke voldoening*, hetzij door *in-debetstelling*. In beide die gevallen is de verhoogde belasting *niet* verschuldigd. En het geval van smokkelarij alleen uitgezonderd, kan er in het pakhuys geen andere wijn zijn. Er is derhalve geen geval denkbaar, waarin, uit kracht van dat art., eenige meerdere betaling zal kunnen gevorderd worden.

De bepaling, derhalve, is noch *hatelijk*, noch *willekeurig*, noch *wederregtelijk*, noch *onwettig*; maar zij is wel *overtollig*, omdat zij een *casus non dabilis* regelt, en dus geenerlei gevolg of toepassing kan erlangen. Q.

Publieke Vermakelijkheden.

Kon. Fransche Schouwbl., Maandag, 5 Nov. 6½ ure. GRAND INTERMÈDE DE MUSIQUE ET DE DANSE: Iere Partie, 1°. Overture à Grand Orchestre, 2°. Le

Lévitte, Chanté par Mr. Dobbels, 3°. Fantaisie pour violon par Mr. Jahn, chef d'Orchestre, 4°. Pas de deux par Tophoff en Mlle. H. Vergruisen, 5°. Grand air du Prost, chanté par Mlle. Charry.

2e Partie, 1°. Romance chanté par Mr. Gaudemar, 2°. Le Carnaval de Venise, sur le violon, par Mr. Jahn, 3°. Grand air des Vêpres Siciliennes, Chanté par Mlle. Charry, 4°. La Manola, dansée par Mr. Tophoff et Mlle. Evelina, 5°. deux Romances chantées par Mlle. Charry. LE CACHEMIRE VERT, comédie en un acte; LE PROTEGÉ vaudeville en un acte.

Kon. Holl. Schouwbl., Dingsdag, 6 November 7 ure.

Met medewerking van den heer Peters, als gast: KONINK LEAR, treurspel in 5 bedrijven.

Gevolg door: DE HERIOGIN EN DE MARKIES, of twee gebogchelden, vrolijke vaudeville in één bedrijf.

Advertentien.

DE ZALF EN PILLEN VAN HOLLOWAY,

zijn een uitmuntend middel voor ongesteldheden der vrouwelijke sekse. De buitengewone goede uitwerking welke deze pillen op ongesteldheden hebben der vrouwen in het bijzonder der eigen, zoude ongelooflijk schijnen, indien dezelve niet bevestigd werd door dagelijksche genezingen in de Nederlanden. Het is eene ontgensprekelijke daadzaak, dat er geene geneesmiddel mede te vergelijken is tot herstel van ziekten en ongemakken der vrouwelijke sekse, voornamelijk voor jonge meisjes van aankomende leeftijd, voor welke zij in het bijzonder worden aanbevolen.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt: Doosjes Pillen à f 0.80, f 1.85, f 3.00, f 6.75, f 13.50, f 20.50. Potjes Zalf à f 0.80, f 1.85, f 3.00, f 7.05, f 13.85, f 20.25.

Zijn op franco aanvragen à contant te bekomen bij: J. M. VAN RENESSE, te 's Hage; bij E. ADAMA, te Amsterdam; bij L. J. GROOTENDORST, te Utrecht en bij J. STRAATMAN, Hoofd-depôthouder te 's Bosch, alsmede in HOLLOWAY'S Etablissementen te Londen, 244 Strand, en te New-York, 80 Maiden Lane. (4.)

Prijs-Courant der Effecten.

PER TELEGRAAF. AMSTEBDAM, 8 November 1855.

	pCt.			
NEDERL. W. Sch.	2 1/2	61 13/16	7/8	7/8
Dito dito 1844.	3	73 1/4	1/2	1/2
Dito dito 1844.	4	91 3/16	1/4	1/4
O. I. L. 1844	4	91 1/8	—	—
Amort. Synd.	3 1/2	88 1/2	—	—
Hand.-maats.	4 1/2	—	—	—
BELEIJS. certific.				
bij <i>Rotschild.</i>	2 1/2	50	—	—
Rusl. Bij <i>Hope</i>				
1798 en 1816	5	100 1/4	Nieuwe.	—
Dito 1828—1829 . . .	5	100	—	—
Insch. in Assigna. . .	6	—	—	—
Cert. van dito.	6	—	—	—
Neg. 1831—1833. . .	5	—	—	—
<i>Hope en Co.</i> 1840. . .	4	74 3/8	—	—
<i>Stieglitz.</i>	4	73 7/8	—	—
dito 1854.	5	79 7/8	80 1/8	80
Nieuwe Engels. . . .	4 1/2	85 1/8	1/4	—
POLSK. Certific.	4	—	—	—
Amst. Lot. d. 500.	—	—	—	—
SPANJE. Nieuwe . . .	1 1/4	19	—	—
Buitenl.	3	—	—	—
Binnenl. 6m.	3	31 5/8	11/16	—
Cert. Coup.	—	43 1/16	—	—
Amortisable.	—	55 1/16	3/8	—
PORTUG. Lond.	3	39 5/8	11/16	—
OOSTERL. Metal. . . .	—	—	—	—
1816—1852.	5	62 1/2	9/16	—
Dito 1849—1854. . .	5	72 1/2	9/16	—
Dito Zilv. Nation. . .	5	65 3/4	7/8	7/8
Dito 1847—1852. . .	2 1/2	31 3/4	13/16	—
PRUSS. Lot. 1854. . .	3 1/2	193 1/2	—	—
BRAZ. Lond. 1824. . .	5	97	—	—
PERU	4 1/2	—	—	—
MEXICO	3	187 1/16	9/16	1/2
GREN.	2 3/4	17 5/8	—	—
Uitgestelde.	—	69 1/16	—	—
ECUAD. Lond.	—	—	—	—
VENEZ.	4	—	—	—
Uitgestelde.	1 1/2	—	—	—

De stemming was heden zeer vast, bij eenige affaire in de hoofdsorten.

LONDEN, heden.	
Eng. geconsolid.	3 pCt. 87 7/8 à —
Spanje.	1 1/4 " 19 1/4 à —
Mexico	3 " 19 3/4 à —
PARIJS, heden.	
Fransche certific.	4 1/2 pCt. fr. —
Spanje	3 " —
—	1 1/4 " —
WEENEN, heden.	
Metalliek	5 pCt. —
Nationaal	5 " —
Wissel London	—
Zilver	—

Gedrukt bij G. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.